

Vastaus kirjalliseen kysymykseen tasa-arvon toteutumisesta THL:n lapsenhuoltolain olosuhdeselvitysten laatimista koskevan työryhmän nimeämisessä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Petri Honkosen /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 1015/2020 vp:

Mihin toimiin ministeri aikoo ryhtyä, jotta isien ja myös huoltokiusaamista kokevien äitien näkökulma ja kokemusasiantuntijuus otetaan jatkossa julkisessa hallinnossa sekä sosiaali- ja terveystoimessa huomioon ja

miten varmistetaan isänäkökulman huomioiminen huoltajuuskäsittelyissä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallituksen tavoitteena on nostaa Suomi tasa-arvon kärkimaaksi. Myös hoiva ja huoltajuus ovat tärkeitä tasa-arvopoliittisia teemoja. Perhevapaaudistus on yksi hallituksen suurista hankkeista. Hallituksen tasa-arvo-ohjelma 2020–2023 on osa hallitusohjelman toimeenpanoa, ja se kokoa yhteen pääministeri Sanna Marinin hallituksen tavoitteet ja toimenpiteet sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö koordinoi työtä valtioneuvostossa.

Tasa-arvo-ohjelman luku 3 käsittelee työn ja perhe-elämän yhteensovittamista ja hoivan tasaisempaa jakamista. Ohjelmassa on ero- ja huoltajuustilanteita koskien muun muassa seuraavat toimenpiteet: yhdistetään äitiys- ja isyyslait vanhemmuuslaiksi (vastuutahona oikeusministeriö), edistetään vuoroviikkoasumista koskevan selvityksen toimenpide-ehdotuksia (vastuutahona oikeusministeriö) sekä tuetaan tasa-arvoista vuorovanhemmuutta ja mahdollistetaan lapselle kaksi tasavertaista osoitetta (vastuutahona valtiovarainministeriö). Kaikki nämä toimenpiteet onnistuessaan edesauttavat myös lapsen edun huomioonottavaa yhteishuoltajuutta.

Kokemusasiantuntijuutta on huomioitu muun muassa lastensuojelun laatusuosituksessa (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:8). Suosituksessa kuvataan, että ottamalla lapset ja vanhemmat mukaan kehittämään palveluja, työntekijät ja palveluista vastaava johto voivat ymmärtää paremmin työn todellisuutta asiakkaiden näkökulmasta. Laatusuosituksen lähtökohtana on, että kunnat laativat lasten, nuorten ja heidän vanhempiensa osallistumisen vahvistamiseksi ja lastensuojelupalveluiden parantamiseksi suunnitelman, joka voidaan liittää osaksi lastensuojelulain 12 §:n mukaista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta palvelujen kehittämisessä voidaan toteuttaa muun muassa asiantuntijaryhmien toiminnan, kuulemistilaisuuksien ja koulutuksien avulla.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on asettanut asiantuntijatyöryhmän ajalle 1.12.2020–30.9.2021 valmistelemaan valtakunnallista ohjeistusta lapsenhuoltolain mukaisten olosuhdeselvitysten laatimisen tueksi. Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Nimeämispyyntövaiheessa THL on pyytänyt asianosaisia tahoja huomioimaan molemmat sukupuolet, mutta omista syistään kaikki nimesivät naispuolisen asiantuntijan. THL on 21.1.2021 päättänyt strategiansa ja arvojensa mukaisesti täydentämään kokoonpanoa kuudella miesjäsenellä.

Helsingissä 8.2.2021

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru